

Міністерство освіти і науки України

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Навчально – науковий інститут бізнесу і фінансів

Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Методичні вказівки для практичних (семінарських) занять

*для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти на
базі ОС магістр, ОКР спеціаліст за спеціальністю 073 «Менеджмент»*

Кам'янець-Подільський, 2022

УДК 001.891

М 54

Рецензенти:

Цвігун Інна Анатоліївна,

доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри
обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу, ЗВО «ПДУ»

Фурман Діана Григорівна, кандидат економічних наук, доцент Кам'янець-Подільської
філії НУХТ

*Рекомендовано до друку науково – методичною радою ЗВО «ПДУ»
протокол № 2 від 22.03.2022 р.*

Бялковська О.А.

*М54 Методичні вказівки для практичних (семінарських) занять з навчальної дисципліни
«Концептуальні засади організації та реалізації обраного наукового дослідження» для
здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти на базі ОС
магістр, ОКР спеціаліст за спеціальністю 073 «Менеджмент». Кам'янець-
Подільський, 2022. 12 с. (0,50 ум. д. а.)*

Методичні вказівки призначено для використання здобувачами вищої освіти третього
(освітньо-наукового) рівня освіти на базі ОС магістр, ОКР спеціаліст за спеціальністю
073 "Менеджмент" для засвоєння навчальної дисципліни **«Концептуальні засади
організації та реалізації обраного наукового дослідження».**

УДК 001.891

@ Бялковська О.А., 2022
@ ЗВО «ПДУ», 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Семінарське заняття 1. ПОНЯТТЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	5
Семінарське заняття 2. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ НАД ДИСЕРТАЦІЄЮ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»	5
Семінарське заняття 3. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО НАПИСАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»	6
Семінарське заняття 4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ	6
Семінарське заняття 5. ОПУБЛІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	6
Семінарське заняття 6. ПОПЕРЕДНІЙ РОЗГЛЯД ДИСЕРТАЦІЇ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	7

ВСТУП

Методичний посібник для практичних (семінарських) занять з навчальної дисципліни «**Концептуальні засади організації та реалізації обраного наукового дослідження**» підготовлений відповідно до навчальної програми.

Мета семінарських занять – успішне оволодіння методологією і методикою проведення наукового дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальній організації наукової творчості в умовах практичної діяльності. Основною умовою результативності наукової діяльності є її безперервність та наступність, адже з кожним курсом здобувачі освіти опановують за обраною темою наукового пошуку нові знання.

Завдання семінарських занять – навчити здобувачів вищої освіти:

- виконання практичного дослідження за обраною проблематикою;
- відбирати та аналізувати необхідну інформацію;
- обирати об'єкт і предмет для аналізу;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу;
- планувати та проводити експеримент, порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми;
- робити певні узагальнення та висновки з тематики наукового дослідження.

Семінарські заняття є засобом перевірки теоретичних знань здобувачів вищої освіти, навичок самостійного опрацювання літератури, уміння логічно викладати матеріал, застосовувати його у практиці стратегічного управління. На цих заняттях здобувачі вищої освіти повинні показати вміння визначати основні положення питання, що розглядається, деталізувати його зміст, робити узагальнюючі висновки. При проведенні семінарських занять оцінюються усні та письмові відповіді здобувачів вищої освіти, підготовлені ними доповіді, реферати, участь у дискусіях, уміння розв'язувати практичні завдання і ситуації, доводити власні думки і захищати особисту позицію.

При підготовці до семінарських занять студент повинен всебічно розглянути і засвоїти питання, що були предметом лекції та винесені на практичний розгляд, а саме: ознайомитись з планом семінарського заняття та переліком навчальної літератури, наведеним наприкінці плану; перевірити наявність попереднього конспекту лекції; підготувати запитання до викладача з теми заняття; підготувати виступи з проблемних

питань за темою.

Отримані здобувачами вищої освіти оцінки на семінарських заняттях ураховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни **“Концептуальні засади організації та реалізації обраного наукового дослідження”**.

Семінарське заняття 1. ПОНЯТТЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сутність наукового дослідження. Організація наукового дослідження. Поняття наукового методу та методології.

Запитання для контролю знань

- 1. Обґрунтуйте суть та особливості наукового дослідження.*
- 2. Назвіть переваги логічних методів пізнання.*
- 3. В чому полягає особливість організації наукового дослідження?*
- 4. Які головні етапи наукового дослідження у своєму посібнику виділяє Г. Цехмістрова?*
- 5. Роз'ясніть основні поняття наукового методу та методології?*
- 6. Які функції виконує методологія?*

Семінарське заняття 2. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ НАД ДИСЕРТАЦІЄЮ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Вибір мети, теми і назви, визначення наукового завдання та проблеми дисертаційного дослідження. Постановка задач дослідження. Визначення об'єкту, предмету дослідження. Складання плану дисертації. Робота над першим розділом – аналіз досліджуваної теми. Робота над основними розділами. Формулювання висновків

Запитання для контролю знань

- 1. Охарактеризуйте вибір мети, теми і назви, визначення наукового завдання та проблеми дисертаційного дослідження.*
- 2. Назвіть послідовність постановки задач дослідження.*
- 3. Що розуміють під об'єктом та предметом дослідження?*
- 4. Обґрунтуйте особливості складання плану дисертації.*
- 5. Проаналізуйте роботу над першим розділом.*
- 6. Проаналізуйте роботу над основними розділами.*
- 7. В чому полягають особливості формулювання висновків.*

Семінарське заняття 3. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО НАПИСАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Наукове вивчення як основна форма наукової роботи. Загальна схема наукового дослідження. Організація творчої діяльності. Робота над статтями та доповідями.

Запитання для контролю знань

1. Охарактеризуйте науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи.
2. Проаналізуйте методи емпіричного дослідження; методи, використовувані на емпіричному та теоретичному рівнях; методи теоретичного дослідження.
3. Що розуміють під об'єктом та предметом дослідження?
4. Обґрунтуйте весь хід наукового дослідження.
5. В чому полягають особливості організації творчої діяльності?
6. Проаналізуйте роботу над статтями та доповідями.

Семінарське заняття 4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

Вимоги до змісту дисертації. Загальні вимоги до оформлення дисертації. Подання текстового матеріалу. Вимоги до оформлення дисертації. Подання таблиць. Загальні правила подання формул. Вимоги до оформлення дисертації.

Запитання для контролю знань

1. На підставі яких нормативних документів розроблені основні положення щодо підготовки та оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії?
2. За якими формами навчання здійснюється підготовка дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії?
3. Яка найменша кількість наукових публікацій повинна бути опублікована здобувачем?
4. Які основні структурні елементи повинна мати дисертація?
5. Які дані вказуються в анотації?
6. Які складові вступу дисертації?
7. Скільки авторських аркушів має містити обсяг основного тексту дисертації?

Семінарське заняття 5. ОПУБЛІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Основні вимоги до опублікування результатів досліджень. Структура наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації. Вимоги до написання монографій та наукових статей. Апробація та впровадження результатів дисертації.

Запитання для контролю знань

1. *Яка кількість статей має бути опублікована здобувачем з наукового напрямку?*
2. *Яка повинна бути кількість патентів на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу?*
3. *За дотриманням яких умов зараховуються наукові публікації за темою дисертації ?*
4. *Які наукові публікації не зараховуються за темою дисертації?*
5. *До яких статей прирівнюються публікації у наукових виданнях, включених до категорії «А»?*
6. *До чого прирівнюється наукова публікація у виданні, віднесеному до першого - третього квартилів?*
7. *На кого покладається зарахування статей, опублікованих у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача?*
8. *Хто несе відповідальність за відповідність змісту публікацій та конкретного особистого внеску здобувача результатам дисертації?*

Семінарське заняття 6. ПОПЕРЕДНІЙ РОЗГЛЯД ДИСЕРТАЦІЇ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ

Попередня експертиза дисертації та подання документів до ради відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії. Подання документів до спеціалізованої вченої ради. Опонування дисертації. Процедура захисту дисертаційного дослідження відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії. Оформлення документів атестаційної справи відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії.

Запитання для контролю знань

- 1. Хто присуджує наукові ступені доктора філософії?*
- 2. Головою спеціалізованої вченої ради призначають?*
- 3. Які документи подає здобувач наукового ступеня до спеціалізованої вченої ради?*
- 4. Хто не може бути офіційними опонентом ?*
- 5. Яку кількість захистів може проводити спеціалізована вчена рада на рік?*
- 6. За якою процедурою проводиться засідання спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації?*
- 7. Протягом скількох днів спеціалізована рада оформлює рішення щодо присудження ступеня доктора філософії?*
- 8. За рахунок коштів яких осіб здійснюється відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора філософії?*

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рекомендована література основна

1. Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон «Про освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010(Редакція від 30.11.2017)// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
4. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017)// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)».
8. Стандарт вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 07 Управління адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент (далі – Стандарт). Стандарт затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1436. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/073-Menedzhment.Dok.filos.02.06.2022.pdf>.
9. Освітньо-наукова програма «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» <https://www.pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodnadiyalnist/aspirantura/onp22/onp073.pdf?v=01>.
10. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ / Київ. держ. лінгв. ун-т. К. : Форум, 2000. 70 с.
11. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
12. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
13. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
14. Данильян О. Г. Д18 Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2019. 368 с.
15. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник / С. Е. Сардак. – Д. : ДГУ, 2018. – 103 с.

Рекомендована література допоміжна

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 р. № 283 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261».
17. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів

вищої освіти».

18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.06.2016 р. № 701 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка та додатків до них, зразка академічної довідки».

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-pidgotovki_-zaxistu-disertacii-tapublikacii-naukovix-statej-\(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r\)?fbclid=IwAR2HONJAcuZJIYL4bxjYjbIWYXBGZDup0spYvUVvdvWTokgsc2US_Bgpu2w](http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-pidgotovki_-zaxistu-disertacii-tapublikacii-naukovix-statej-(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR2HONJAcuZJIYL4bxjYjbIWYXBGZDup0spYvUVvdvWTokgsc2US_Bgpu2w).
2. <https://www.pdatu.edu.ua/viddil-aspirantury-ta-doktorantury.html>.
3. <https://www.pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/np-baza.pdf>.
4. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34057.html.
5. <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-03-09-mon-zatverdilo-novivimogi-do-oformlennya-disertacziyi>.
6. Стандарт вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 07 Управління і адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент (далі – Стандарт). Стандарт затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1436.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/073-Menedzhment.Dok.filos.02.06.2022.pdf>.
7. Освітньо-наукова програма «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент»
<https://www.pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodnadiyalnist/aspirantura/onp21/onp073.pdf?v=01>.
8. Електронний навчальний курс «Методика наукового дослідження (за спеціальністю 073 Менеджмент) та організація підготовки дисертаційної роботи»: <http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1491>.

Бялковська Оксана Антонівна

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАНОГО НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ**

Методичні вказівки для практичних (семінарських) занять для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти на базі ОС магістр, ОКР спеціаліст за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Редактор О.А. Бялковська

Підписано до друку 2022 р. Формат 30 × 42/4.Папір офсетний.Ризографія. Авт. арк. 0,5.

Обл.– вид. арк. 0,5. Ум.д.а. 0,5 Тираж 20 прим. Зам. _.

Підготовлено до друку та видрукованоу ЗВО «ПДУ»

32300, Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 13